

student	klas of groep
naam: Santos Figueroa Roberto Roman vakken: Project kunstvakken trajectbegeleider KdG: : Ilse Van den Bogaert mailadres trajectbegeleider: ilse.vandenbogaert@kdg.be	leerjaar + klas: /. 5de leerjaar niveau / vorm: Stage KL1 aantal lln.: / 12
stageschool of organisatie	datum en locatie
naam: De Kleine Wereld, Stedelijk basisonderwijs adres: Brederodestraat 119, 2018, Antwerpen mentor: Roeland Lenaerts roeland.lenaerts@so.antwerpen.be	datum: 24/ April / 2026 tijdstop: 8:30 uur - 12:20 uur. locatie: KdG campus Zuid, Brusselstraat 45,2018, Antwerpen. Lokaal X.O5.31

gegevens van de les	
d'ARTs 	thema: Klimaat en ecologie. ECO-BEATS . (Deel 1) artistieke discipline: muziek, woord, beweging en performance bouwstenen: ritme, stem, teks, beweging, samenwerking techniek: songwriting, bodypercussie, stemgebruik kunstlink: muziek als middel om maatschappelijke thema's te uiten
einddoelstelling(en)	Leerlingen creëren in groep een eigen Nederlandstalig lied rond klimaat en ecologie. Leerling verwoorden ideeën en gevoelens over de aarde in een creatieve songtekst. Leerlingen combineren tekst, ritme en stemgebruik tot een eenvoudige muzikale structuur. Leerlingen experimenteren met stem, klank en bodypercussie. Leerlingen werken samen en nemen verantwoordelijkheid op binnen hun groep. Leerlingen reflecteren over hun proces en dat van de anderen. Leerlingen presenteren hun muzikaal werk aan de klas.
didactische beginsituatie	materieel: De les vindt plaats in een ruim klaslokaal dat voldoende bewegingsvrijheid biedt. De tafels worden aan de zijkant geplaatst zodat een open ruimte ontstaat voor beweging en choreografie. Het lokaal is uitgerust met een projector en een bord, wat ondersteuning biedt bij visuele instructies. Er is voldoende natuurlijke en/of kunstmatige verlichting aanwezig, wat bijdraagt aan een aangename en veilige leeromgeving. leerlinggebonden: 12 leerlingen tussen de 10 en 12 jaar. Basiservaring met muziek en expressie. Nood aan veilige omgeving om zich te uiten.

	leerstofgebonden: thema klimaat is herkenbaar maar vaak oppervlakkig
situering in het leerplan	Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten. (z.d.). <i>Leerplannen basisonderwijs</i>. OVSG. https://www.ovsg.be/onze-themas/leerplannen-didactiek/basisonderwijs Leerplandoel: Muzikale creatie: Leerlingen experimenteren met ritme, klank en stem en creëren samen een eenvoudig muzikaal fragment (eco-beat). Expressie en beweging: Leerlingen drukken zich uit via beweging en stemmen hun lichaamsexpressie af op muziek. Samenwerking: Leerlingen werken constructief samen aan een gezamenlijk artistiek product. Reflectie en proces: Leerlingen reflecteren op hun eigen creatieve proces en het eindresultaat.
materiaal (methode (APA), werkblad, materiaal,...)	Laptop + Powerpoint, projector, (bluetooth) speaker, audio-interface + 2 micros, garageband, gitaar, post-its, gerecycleerd papier, karton, pennen en stiften
extra geraadpleegde bronnen (APA)	Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten. (z.d.). <i>Leerplannen basisonderwijs</i>. OVSG. https://www.ovsg.be/onze-themas/leerplannen-didactiek/basisonderwijs

Begin (rationale, opwarmer, energizer)

concrete doelen	Leerlingen nemen actief deel aan een groepsactiviteit. Leerlingen voelen zich veilig om zich te uiten. Leerlingen delen eerste ideeën en indrukken rond het thema klimaat.
inhoud	Kennismaking en creëren van een veilige sfeer. Opwarming + energizer oefeningen om lichaam en stem te activeren. Introductie van het thema klimaat via video en gesprek. In deze beginfase ligt de focus op veiligheid, betrokkenheid en activering.
verloop	organisatie / media / tijd/ materiaal (weblinks)
Goedemorgen allemaal! Hoe gaat het met jullie vandaag? (pauze – enkele reacties toelaten) Ik ben meester Santos, en vandaag ben jullie PKV of beter gezegd, workshopgever, en niet alleen vandaag want wij hebben 2 sessies samen. Welkom... in onze workshop.... ECO BEATS Wat denken jullie dat 'Eco Beats' betekent? (laat 2–3 leerlingen antwoorden) Eco' gaat over de natuur... het milieu... onze aarde. Beats' betekent muziek... ritme... geluid. Dus... wat gaan wij doen? Wij gaan muziek maken...over onze planeet. OVERZICHT VAN DE LES Vandaag gaan jullie: • leren over klimaat en milieu • een eigen tekst maken • zingen of rappen • bewegen op muziek (pauze) En volgende keer...gaan we jullie lied filmen in een videoclip. Dus eigenlijk...worden jullie vandaag... (pauze) “artiesten met een boodschap.” Waarom denken jullie dat mensen liedjes maken over de wereld of de natuur? Muziek kan mensen laten nadenken. En vandaag gaan wij, jullie, dat zelf doen.	WV: Kringopstelling Tijd: 20 minuten. De timing van elke fase wordt flexibel gehanteerd. projector, PPT presentatie (Slide 1-2-3) Natuur kaarten

VOOR WE BEGINNEN MAKEN WE EEN PAAR AFSPRAKEN

Voor deze workshop is het belangrijk dat iedereen zich goed voelt en durft mee te doen

Daarom spreken we dit af:

- 1) Iedereen doet mee
- 2) Alles mag geprobeerd worden
- 3) We lachen niet met elkaar
- 4) Fouten bestaan niet

Ik ga deze afspraken ook van jullie verwachten. Als we ons daaraan houden wordt dit een leuke en creatieve les. Iedereen akkoord?

OVERGANG NAAR ENERGIZER

Om goed te kunnen werken moeten we eerst een beetje loskomen.

We gaan bewegen, we gaan praten en we gaan plezier maken

Kom allemaal in een cirkel staan

ENERGIZER: WIE BEN JIJ

We starten met een spel om elkaar beter te leren kennen en energie te krijgen

Doe mij eerst even na:

spring in ! spring uit ! draai rond !

doe het samen met mij !

nog eens, goed zo

Nu komt het belangrijkste stuk

Wie ben jij ?

Ik ga het eerst voordoen

**Ik ben meester Santos yeah !
ik hou van muziek yeah !
ik kan dansen yeah !**

De groep zegt:

kei tof kei tof kei tof

Nu is het jullie beurt.....

OPWARMING

Natuurgeluiden orkest

Voordat muzikanten muziek maken, **warmen ze eerst op**.
Wij gaan dat doen met geluiden uit de natuur.

Geluiden ontdekken

PKV'r toont kaartje:

wind

Hoe zou de wind klinken?

Leerlingen experimenteren. Nog een tweede voorbeeld

Regen

Hoe zou de regen klinken?

Vraag:

Kan iemand een ander idee tonen?

Andere voorbeelden:

vogels

oceaan

plastic zak

Orkest bouwen:

"Nu maken we samen een **natuurorkest**."

Verdeel klas:

groep 1 → regen

groep 2 → wind

groep 3 → vogels

Instructie:

Als ik naar jullie wijs, maken jullie het geluid.

Variaties:

- stil
- luid
- snel
- traag

Luister goed naar elkaar.

Muziek maken betekent **samen luisteren**.

Natuur kaarten (wind, regen, dieren)

fase 1 (aanleren (thema, kunstlink, bouwstenen), demonstreren)

concrete doelen	Leerlingen onderscheiden klimaat en milieu. Leerlingen herkennen voorbeelden van klimaat en milieu in beelden. Leerlingen werken samen en nemen actief deel aan een opdracht. Leerlingen verwoorden hun keuzes en denken na over hun redenering.	
inhoud	Korte uitleg klimaat en milieu. Interactief sorteerspel met beeldmateriaal. Klassikale bespreking. Video over klimaatverandering.	
verloop		organisatie / media / tijd/ materiaal (weblinks)

Jullie gaan straks zelf een lied maken over de aarde
Maar daarvoor moeten we eerst iets belangrijk begrijpen
Er zijn twee woorden die vaak door elkaar worden gebruikt

Klimaat en Milieu

Wie heeft deze woorden al eens gehoord ?

korte reacties laten komen

Milieu is wat je direct kan zien rondom je
bijvoorbeeld afval natuur bomen dieren

Klimaat gaat over het weer op lange termijn
dus hoe warm of koud het meestal is in een gebied over vele jaren

Je kan het zo onthouden

weer is vandaag
klimaat is hoe het meestal is.

Als het vandaag regent is dat **weer**
Als het in een land bijna altijd warm is dan is dat **klimaat**

— interactieve opdracht – spel

We gaan nu een spel spelen:

Ik verdeel jullie in twee groepen, elke groep bestaat uit zes leerlingen.

Jullie krijgen van mij verschillende foto's

Op het bord zie je twee kolommen: **Klimaat en Milieu**

Opdracht

Jullie bekijken de foto's samen en beslissen in welke kolom ze horen.
Daarna plakken jullie de foto op de juiste plaats.

Belangrijk:
overleg met elkaar, luister naar elkaar
en probeer samen tot een beslissing te komen.

Je krijgt hiervoor een paar minuten
Start

——-klassikale bespreking——-

We stoppen even. We kijken samen naar het bord.

Ik neem enkele foto's:

Waarom hebben jullie deze hier geplakt ?

laat leerlingen uitleggen

PKV'r stuurt bij indien nodig

Goed gezien;
dit hoort bij milieu omdat je het direct ziet

of

dit hoort bij klimaat omdat het over lange termijn veranderingen gaat.

WV:Klassikaal uitleg

Tijd: 20 min.
De timing van elke fase wordt flexibel
gehanteerd.
PPT

(Slides 3-4-5)

20 pics klimaat en milieu

——overgang naar video——

Goed gedaan

Jullie hebben al goed nagedacht over het verschil

Nu gaan we een korte video bekijken

Deze video legt nog beter uit wat klimaatverandering is

—— kijkopdracht——

Tijdens het kijken denk je na over deze vraag:

Wat gebeurt er met onze aarde ?

video tonen

—— nabespreking——

Wat heb je gezien ?

Wat viel je op?

Waarom is dit belangrijk ?

PKV'r sluit af:

Wat wij doen heeft impact op de aarde. (begrijpen jullie het woord impact? = invloed)

En dat is waar jullie straks een lied over gaan maken.

PPT slide 6 -7

fase 2 (experimenteren, oefenen)

concrete doelen	Leerlingen bouwen samen een verhaal op vanuit één beginsituatie. Leerlingen genereren ideeën rond klimaat en natuur. Leerlingen experimenteren met taal en korte zinnen (lyrics). Leerlingen werken samen in kleine groepen. Leerlingen formuleren eerste zinnen voor een lied.	
inhoud	Verhaalspel als creatieve opwarming. Schrijven van korte tekstfragmenten (strofjes / zinnen). Snelle feedbackmomenten en herwerking. PKV'r begeleidt als coach en stimuleert met gerichte vragen	
verloop		organisatie / media / tijd/ materiaal (weblinks)

Jullie hebben net nagedacht over klimaat en milieu. Nu gaan we zelf ideeën zoeken. We gaan nog niet meteen een lied schrijven, we gaan eerst oefenen en experimenteren ----- verhaalspel (CREATIEVE OPWARMER) ----- We starten met een spel. We maken samen een verhaal. Iedereen zegt één zin Startzin Er was eens een planeet die aan het veranderen was leerkracht wijst leerlingen aan (tempo hoog houden) of met de klok rondgaan. TIJDENS HET SPEL kort houden, niet te lang nadenken Als iemand blokkeert : gewoon iets zeggen, alles mag, fouten bestaan niet.	WV: Kringopstelling, hoekenwerk (eilandjes) in kleine groepen Tijd: 45 min. De timing van elke fase wordt flexibel gehanteerd. Kraft papier, stiften, bord PPT slide 8
---overgang naar hoekenwerk--- Nu gaan jullie zelf aan de slag Niet alleen, maar in kleine groepjes. Maak groepjes van drie. Ga samen zitten aan een tafel --- uitleg hoekenwerk --- Jullie gaan korte stukjes tekst maken, geen volledig lied, gewoon korte zinnen. Dat kan zijn: een idee, een gevoel, een boodschap. Opdracht Schrijf samen 4 zinnen over de aarde Voorbeeld: De zee zit vol plastic De dieren hebben hulp nodig Belangrijk: Hou het simpel Gebruik woorden van daarnet Iedereen denkt mee	Slide 9 BEGELEIDING TIJDENS WERK Leerkracht loopt rond en zegt Wat willen jullie vertellen? Wat is jullie idee? Kan je dat korter maken? Kan je dat duidelijker zeggen? Stimuleer Goed bezig! Mooi idee! Probeer nog een zin!

DEELMOMENT (NA 5 MIN) Stop. Leg je pen neer. Wie wil iets voorlezen? 2–3 groepjes laten delen Reactie PKV'r Goed duidelijk sterke boodschap TWEEDE RONDE (VERBETEREN / NIEUW) Nu doen we nog een ronde Je mag verder werken of iets nieuws maken Focus, maak het nog duidelijker of maak het sterker Start opnieuw AFSLUITEN Stop. Wat hebben jullie gedaan? Wat ging goed? Jullie hebben nu al stukjes tekst gemaakt. Dit zijn de bouwstenen voor jullie lied. Straks gaan we hiermee een echt lied maken.	Nota voor de PKV'er Na de brainstormfase verzamelt de PKV'er alle teksten van de leerlingen Samen met de klas worden 3 à 4 sterke strofen gekozen De PKV'er begeleidt het maken van één gezamenlijk refrein (belangrijkste boodschap, korte herhaalbare zin). Tijdens de pauze De PKV'er • typt het refrein en de gekozen strofen uit • maakt een eenvoudig en duidelijk document • zet het refrein bovenaan (duidelijk zichtbaar) • plaatst de strofen eronder De PKV'er print het document voor alle leerlingen, PPT inzetten. Na de pauze De leerlingen gebruiken het document als basis om hun lied verder muzikaal uit te werken
--	--

fase 3 (uitvoeren en realiseren)		
concrete doelen	Leerlingen ervaren en volgen een muzikaal ritme. Leerlingen stemmen hun beweging af op een gezamenlijk tempo. Leerlingen verkennen verschillende muziekstijlen. Leerlingen gebruiken stem en klank op een expressieve manier. Leerlingen combineren tekst en ritme tot een eenvoudig lied. Leerlingen werken samen aan een muzisch eindproduct.	
inhoud	Ritme-energizer (lopen op de beat). Korte bevraging muziekvoorkeuren. Stemopwarming (speels en laagdrempelig). Werken met eenvoudige beats. Samenstellen van een lied (tekst + ritme + uitvoering).	
verloop	organisatie / media / tijd/ materiaal (weblinks)	

ENERGIZER – LOOP OP DE BEAT

We gaan even bewegen !

Sta allemaal recht. Loop rustig door de ruimte.

Ik ga muziek maken.

Luister goed en probeer in hetzelfde ritme te stappen.

Pkv'r speelt een eenvoudig ritme (gitaar / beat)

Blijf luisteren. Probeer samen hetzelfde tempo te vinden.

even laten doorgaan tot groep synchroon is.

Stop. Goed! We doen dit nog eens!

4–5 verschillende ritmes

(traag – snel – onregelmatig – duidelijk accent)

—KORTE INTERACTIE – MUZIEKVOORKEUR—

Wat voor muziek luisteren jullie graag?

enkele antwoorden laten komen

Goed

Vandaag mag je zingen of rappen of spreken op muziek

Alles mag!

OPWARMING — STEMOPWARMING

We maken onze stem wakker.

Zing allemaal mee: (simpele toonladder)

la la la.....

Variaties:

fluisteren
heel luid
als een robot
als een dier

Maak eens een dierengeluid

nog gekker

Belangrijk: durven is belangrijker dan mooi

WV: klassikaal, bewegingsactiviteit, groepswerk

Tijd: 45 min.

De timing van elke fase wordt flexibel gehanteerd.

gitaar of instrument
beats (voorbereid op garageband)
speaker
teksten van leerlingen

Slide 11

TIJDENS HET SPEL

luister naar elkaar
voel het ritme
probeer samen te bewegen

OVERGANG NAAR LIED MAKEN

Jullie hebben daarnet een tekst gemaakt en nu gaan we daar muziek van maken.

Ik heb een paar beats voor jullie klaar

We gaan luisteren

3 korte beats laten horen

Kies samen welke beat bij jullie past

— GROEPSWERK – LIED MAKEN

Neem je tekst erbij

Opdracht

Maak van jullie tekst een lied

Stap voor stap

lees jullie tekst luidop
voelt het ritme
pas de woorden aan
herhaal een zin

—SAMEN OEFENEN —

Oefen jullie lied een paar keer

Let op

begin samen
blijf in hetzelfde ritme
luister naar elkaar

Probeer ook

zingen
rappen
spreken

AFSLUITEN

Stop even. Jullie hebben een hit gemaakt !! Top.

Volgende stap is dit op te nemen.

Slide 12

Einde (presenteren + evalueren + opruimen)

concrete doelen	Leerlingen voeren hun lied uit in groep. Leerlingen werken samen aan een gezamenlijke opname. Leerlingen tonen inzet en expressie tijdens hun performance. Leerlingen reflecteren kort over hun proces en resultaat. Leerlingen bereiden zich voor op de volgende fase (videoclip).	
inhoud	Oefenen van het lied. Opname van het lied (audio / video). Korte reflectie. Vooruitblik naar volgende workshop (videoclip).	
verloop / lesontwikkeling		organisatie / media / tijd/ materiaal (weblinks)

We hebben vandaag hard gewerkt. Jullie hebben ideeën gemaakt, teksten geschreven en een lied opgebouwd Nu gaan we iets belangrijk doen: we gaan jullie lied opnemen VOORBEREIDING Blijf in je groep. Neem jullie tekst erbij. We oefenen nog één keer samen. Let op begin samen blijf in het ritme luister naar elkaar —— OPNAME —— We gaan opnemen! Dit hoeft niet perfect te zijn. Het belangrijkste is dat jullie samen werken en durven opname starten (audio) <i>Tijdens opname</i> <i>meer energie</i> <i>duidelijk zingen of spreken</i> <i>kijk naar elkaar</i> Indien nodig: we doen het nog eens, probeer nog iets meer samen te starten. —— KORTE REFLECTIE —— Stop even. Hoe vonden jullie het gaan? Wat ging goed? Wat was moeilijk? <i>enkele leerlingen laten antwoorden.</i>	WV: groepswork klassikaal moment Tijd: 45 min. De timing van elke fase wordt flexibel gehanteerd. microfoon audio-interface computer opnameprogramma (GarageBand) speaker Slide 13
---	---

— LINK NAAR VOLGENDE LES —

Volgende keer gaan we nog een stap verder.

We gaan van jullie lied een videoclip maken.

Dan gaan we beweging toevoegen, filmen en een echte performance maken!

Jullie opname van vandaag gaan we daarvoor gebruiken

— AFSLUITING —

Super gewerkt vandaag!

Jullie hebben niet alleen muziek gemaakt maar ook een boodschap gegeven over de aarde.

Wij gaan ons klaslokaal samen opruimen en netjes achter laten voor de volgende workshop.

Dank jullie wel allemaal !

Slide 14

+bordschema

